

Školský inšpektorát v Poprade 1922 – 1949 (1951)

Opis na úrovni archívneho fondu

kód	názov kódu v AJ	obsah	Názov kódu v SJ
3.1.1.	Reference code	SK_1564_13540	Referenčný kód
3.1.2.	Title	Školský inšpektorát v Poprade	Názov jednotky opisu
3.1.3.	Date(s)	1922 – 1949 (1951)	Časový rozsah
3.1.4.	Level of description	archívny fond	Úroveň opisu
3.1.5.	Extent and medium of the unit of description (quantity, bulk, or size)	1,70 bm (1 kus registrátornej pomôcky a 15 škatúľ spisov, 10 ks účtovných kníh a 1 škatuľa ostatného materiálu)	Rozsah a nosič jednotky opisu (množstvo, rozsah alebo veľkosť)
3.2.1.	Name of creator(s)	Školský inšpektorát v Poprade	Názov pôvodcu
3.2.2.	Administrative history	Vznikom Československa 28. októbra 1918 skončila na Slovensku právomoc uhorského Ministerstva kultu a výučby. Zákonom č. 2/1918 Zb. z 2. decembra 1918 bol zriadený Úrad pre správu vyučovania a národnú osvetu, neskôr premenovaný na Ministerstvo školstva a národnej osvety s pôsobnosťou pre celú ČSR. Pre existujúce župné usporiadanie nebolo možné zrušiť inštitúcie župných školských inšpektorátov, pôsobili tieto inštitúcie až do 31. decembra 1922. Popri nich sa postupne už od roku 1919 zavádzal na Slovensku analogický systém školskej správy platný v českých krajinách, systém školských inšpektorov s pôsobnosťou spravidla pre jeden okres. Zákon č. 358/1940 Sl. z. zveril škôldozorné úrady. Existovali do roku 1945, kedy sa opätovne začal používať názov školský inšpektorát. Po zavedení krajského zriadenia v zmysle zákona č. 280/1948 Zb. začali sa najprv v krajoch, potom aj v okresoch (§ 10 vládneho nariadenia č. 139/1949) zriaďovať pri národných výboroch referáty pre školstvo, osvetu a telesnú výchovu. Ich zriadením pri jednotlivých okresných národných výboroch zanikli školské inšpektoráty a ich právomoc prešla na referát.	Dejiny správy pôvodcu

		<p>Školský inšpektorát v Poprade bol zriadený po vzniku Československej republiky v priebehu rokov 1920 – 21. V zmysle Výnosu referátu ministerstva školstva a národnej osvety č. 67590-1 z 15. 11. 1922 do obvodu Školského inšpektorátu v Poprade patrili okresy Spišská Sobota a Spišská Nová Ves. Už o rok neskôr v súlade s Výnosom referátu ministerstva školstva a národnej osvety zo dňa 28. mája 1923 č. 29642-I. o zmenách hraníc v dozorčích obvodoch v súhlase s podelením politických okresov podľa nariadenia vlády Československej republiky č. 378/1922 patrili do jeho správy okres Poprad, časť okresu Kežmarok, okrese Levoča a Spišská Nová Ves s obcami: Abrahámovce, Armutovce, Batizovce, Betlanovce, Dolný Smokovec, Dravce, Farkašovo-Levkovce, Filice, Stráne pod Tatranu (Fol'vark), Gerlachov, Hrabušice, Hranovnica, Huncovce, Iliášovce, Jánovce, Kravany, Spišské Bystré (Kubachy), Kurimany, Letanovce, Lomnica, Lučivná, Malý Slavkov, Matejovce, Mengusovce, Mlynica, Nižná Šuňava, Nová Lesná, Poprad, Ruskinovce, Veľký Slavkov, Smižany, Spišská Sobota, Stará Lesná, Stráže, Štôla, Spišský Štiavnik, Spišský Štvrtok, Spišská Teplica, Spišské Tomašovce, Tvarožná, Veľká, Vernár, Vikartovce, Vrbov, Vyšná Šuňava, Žakovce. V zmysle vládneho nariadenia č. 358 Sl. z. zo dňa 21. decembra 1940 bol v Poprade zriadený škôldozorný úrad spravujúci všetky školy a ústavy, uvedené v § 1 spomenutého nariadenia, ktoré mali vyučovací jazyk slovenský a rusínsky. Spravovaný obvod zostal nezmenený, patrili k nemu okresy Poprad a Levoča. V zmysle výnosu Povereníctva Slovenskej národnej rady pre školstvo a osvetu z 5. marca 1945, číslo 453/45 prez. prešiel okres Stará Ľubovňa do správy Školského inšpektorátu v Poprade. Výnosom Povereníctva školstva, vied a umení zo dňa 2. februára 1949, č. 1315/1949 P/4 bol s platnosťou od 1. marca 1949 premiestnený Školský inšpektorát v Kežmarku do Starej Ľubovne. Do obvodu školského inšpektorátu v Starej Ľubovni tak patrili všetky materské, národné a stredné školy v obciach politických okresov Stará Ľubovňa a Spišská Stará Ves. Všetky materské, národné a stredné školy v okrese Kežmarku boli s účinnosťou od 1. marca zadelené do obvodu Školského inšpektorátu v Poprade. V dôsledku tejto zmeny spravoval Školský inšpektorát v Poprade okresy Poprad, Vysoké Tatry a Kežmarok. Tento stav trval len do 14. marca 1949, kedy nastala ďalšia organizačná zmena. Výnosom Povereníctva školstva, vied a umení č. 1988/1949-P/4 bol opätovne zriadený Školský inšpektorát v Kežmarku s pôsobnosťou pre okres Kežmarok.</p>	
3.2.3.	Archival history	<p>Správa registratúry na Školskom inšpektoráte v Poprade sa riadila výnosom Referátu Ministerstva školstva a národnej osvety v Bratislave zo 16. mája 1920 č. 18613/I. Podľa neho každý školský inšpektorát mal viesť registratúrny denník, index všeobecných výnosov Ministerstva školstva, index výnosom školského referátu, index všetkých učiteľov, pokladničnú a hlavnú knihu a poštovú knihu. Pre jednotlivé školy si mal zaviesť fascikel pre všeobecné veci, zvlášť pre každú obec a fascikle ukladať v abecednom poradí. Na úrade bola zavedená</p>	Dejiny archívneho fondu

		centralizovaná správa registratúry a dodržané boli všetky spomenuté zásady. Archívny fond bol do prevzatia do archívu uložený v registratúre nástupcu fondu Okresného národného výboru v Poprade. V súčasnosti je uložený v budove Štátneho archívu v Prešove, pracovisko Archív Poprad na Sobotskom nám. č. 18 v Poprade. Archívny fond po prvý krát usporiadali a uložili do archívnych škatúl pracovníci archívu v 80. rokoch 20. storočia. Inventarizáciu fondu vykonala Martina Šlampová v roku 2006.	
3.2.4.	Immediate source of acquisition or transfer	Fond bol do Okresného archívu v Poprade v 70. rokoch 20. storočia, ako súčasť fondu Okresný národný výbor v Poprade, v uvedenom období bolo pri usporiadaní fondu vytriedených 11 ks úradných kníh a 23 balíkov spisov fondu Školský inšpektorát v Poprade, o prevzatí a vytriedení neexistuje písomná dokumentácia, preberacie protokoly, len poznámka v Spise o fonde. Prírastky boli zaevidované do Knihy prírastkov archívu až pri revízii archívnych fondov 3. marca 1997, pod prírastkovým číslom. 470.	Spôsoby získavania archívnych prírastkov
3.3.1.	Scope and content	Archívne dokumenty fondu je možné využiť pri štúdiu regionálnych dejín Spiša, okresu Poprad a jeho jednotlivých obcí. Poskytuje cenné informácie ku štúdiu školských, kultúrnych, osvetových dejín, histórie jednotlivých škôl. Taktiež umožňuje získať údaje o konkrétnych osobách, riaditeľoch, učiteľoch a pod. Archívny materiál obsahuje štatistické informácie o počte škôl, učiteľov a žiakov, správy o situácii v školstve poskytujú informácie o školskom živote v jednotlivých obciach, spisy obsahujú údaje o zriadení a činnosti jednotlivých škôl, investičnej výstavbe a rekonštrukciách škôl, o oslavách školských, kultúrnych, miestnych i celoštátnych sviatkov a akciách usporadúvaných školami. Obežníky nadriadených orgánov umožňujú získať prehľad o zásadách uplatňovaných v štátnej školskej politike.	Obsah a rozsah archívneho fondu
3.3.2.	Appraisal, destruction and scheduling information	Pokyny pre vyradovanie písomností škôl a orgánov školskej správy boli vydané vyhláškou Povereníctva školstva a osvetu 1. septembra 1953 č. 69029/1953-C-II publikované v Školských zvestiach 1953, roč. 9, s. 423 pod názvom Vyradovanie (skartácia) písomností v odbore pôsobnosti Povereníctva školstva a osvetu. V zmysle smerníc sa malo vykonať po prvýkrát vyradenie písomností vzniknutých pred 29. augustom 1944. Vyhláška Ministerstva vnútra č. 62/1953 publikovaná v Úradných listoch č. 94/1953 v súlade so zoznamom hesiel pre vyradovanie písomností stanovila presne, čo ponechať pre trvalú úschovu a čo možno vyradiť. O vyradení neexistuje písomná dokumentácia, návrh na vyradenie ani rozhodnutie o vyradení. Fond sa zachoval v malom množstve, pri inventarizovaní bolo uskutočnené vnútorné vyradenie len v minimálne.	Vyradovanie a hodnotenie
3.3.3.	Accruals	Fond je uzavretý a prírastky sú nepravdepodobné.	Možné prírastky
3.3.4.	System of arrangement	Pre usporiadanie fondu bolo využité diplomatické hľadisko - úradné knihy, spisový materiál, účtovný materiál a ostatný materiál. Pre usporiadanie spisov bola zachovaná pôvodná	Spôsob usporiadania

		<p>manipulácia spisov na školskom inšpektoráte, kde boli osobitne ukladané spisy so všeobecným obsahom a samostatne sa ukladali spisy podľa jednotlivých škôl, v rámci týchto skupín sa spisy usporadúvali chronologicky.</p> <p>Archívny fond je usporiadaný a sprístupnený formou inventára v štruktúre:</p> <p>1. Spisový materiál</p> <p>1.1. Registratúrne pomôcky</p> <p>1.2. Spisy</p> <p>1.2.1. Všeobecné spisy</p> <p>1.2.2. Batizovce</p> <p>1.2.2.1. Evanjelická a. v. ľudová škola v Batizovciach</p> <p>1.2.2.2. Národná škola v Batizovciach</p> <p>1.2.2.3. Materská škola v Batizovciach</p> <p>1.2.3. Dolný Smokovec</p> <p>1.2.3.1. Štátna ústavná škola v Dolnom Smokovci</p> <p>1.2.4. Gánovce</p> <p>1.2.4.1. Národná škola v Gánovciach</p> <p>1.2.4.2. Materská škola v Gánovciach</p> <p>1.2.5. Gerlachov</p> <p>1.2.5.1. Národná škola v Gerlachove</p> <p>1.2.5.2. Materská škola v Gerlachove</p> <p>1.2.6. Horný Smokovec</p> <p>1.2.6.1. Národná škola v Hornom Smokovci</p> <p>1.2.7. Hôrka</p> <p>1.2.7.1. Štátna ľudová škola v Hôrke</p> <p>1.2.8. Hranovnica</p> <p>1.2.8.1. Národná škola v Hranovnici</p> <p>1.2.8.2. Stredná škola v Hranovnici</p> <p>1.2.8.3. Materská škola v Hranovnici</p> <p>1.2.9. Jánovce</p> <p>1.2.9.1. Národná škola v Jánovciach</p> <p>1.2.10. Kravany</p> <p>1.2.10.1. Štátna detská opatrovňa v Kravanoch</p> <p>1.2.11. Lučivná</p> <p>1.2.11.1. Národná škola pri Štátnom detskom liečebnom ústave v Lučivnej</p> <p>1.2.11.2. Národná škola v Lučivnej</p>	
--	--	---	--

		<ul style="list-style-type: none"> 1.2.11.3. Materská škola v Lučivnej 1.2.12. Mengusovce <ul style="list-style-type: none"> 1.2.12.1. Národná škola v Mengusovciach 1.2.12.2. Materská škola v Mengusovciach 1.2.13. Mlynica <ul style="list-style-type: none"> 1.2.13.1. Národná škola v Mlynici 1.2.13.2. Materská škola v Mlynici 1.2.14. Nižná Šuňava <ul style="list-style-type: none"> 1.2.14.1. Štátna ľudová škola v Nižnej Šuňave 1.2.15. Nová Lesná <ul style="list-style-type: none"> 1.2.15.1. Národná škola v Novej Lesnej 1.2.16. Poprad <ul style="list-style-type: none"> 1.2.16.1. Matejovce <ul style="list-style-type: none"> 1.2.16.1.1. Národná škola v Matejovciach 1.2.16.1.2. Materská škola v Matejovciach 1.2.16.2. Poprad <ul style="list-style-type: none"> 1.2.16.2.1. Evanjelická a. v. ľudová škola v Poprade 1.2.16.2.2. Národná škola v Poprade 1.2.16.2.3. Židovská ľudová škola v Poprade 1.2.16.2.4. Stredná škola v Poprade 1.2.16.2.5. Štátna detská opatrovňa v Poprade 1.2.16.2.6. Detské jasle v Poprade 1.2.16.3. Spišská Sobota <ul style="list-style-type: none"> 1.2.16.3.1. Národná škola v Spišskej Sobote 1.2.16.3.2. Rímskokatolícka meštianska škola dievčenská v Spišskej Sobote 1.2.16.3.3. Materská škola v Spišskej Sobote 1.2.16.4. Stráže pod Tatrami <ul style="list-style-type: none"> 1.2.16.4.1. Národná škola v Strážach pod Tatrami 1.2.16.5. Veľká <ul style="list-style-type: none"> 1.2.16.5.1. Národná škola vo Veľkej 1.2.16.5.2. Evanjelická a. v. ľudová škola vo Veľkej 1.2.16.5.3. Materská škola vo Veľkej 1.2.17. Spišská Teplica <ul style="list-style-type: none"> 1.2.17.1. Národná škola v Spišskej Teplici 1.2.18. Spišské Bystré 	
--	--	--	--

		<p>1.2.18.1. Stredná škola v Spišskom Bystrom</p> <p>1.2.19. Spišský Štiavnik</p> <p>1.2.19.1. Štátna ľudová škola v Spišskom Štiavniku</p> <p>1.2.19.2. Štátna detská opatrovňa v Spišskom Štiavniku</p> <p>1.2.20. Svit</p> <p>1.2.20.1. Národná škola vo Svite</p> <p>1.2.20.2. Stredná škola vo Svite</p> <p>1.2.20.3. Materská škola vo Svite</p> <p>1.2.21. Štôla</p> <p>1.2.21.1. Národná škola v Štôle</p> <p>1.2.22. Švábovce</p> <p>1.2.22.1. Evanjelická a. v. ľudová škola vo Švábovciach</p> <p>1.2.22.2. Národná škola vo Švábovciach</p> <p>1.2.23. Veľký Slavkov</p> <p>1.2.23.1. Národná škola vo Veľkom Slavkove</p> <p>1.2.23.2. Stredná škola vo Veľkom Slavkove</p> <p>1.2.24. Vernár</p> <p>1.2.24.1. Národná škola vo Vernári</p> <p>1.2.25. Vikartovce</p> <p>1.2.25.1. Národná škola vo Vikartovciach</p> <p>1.2.26. Vydrník</p> <p>1.2.26.1. Národná škola vo Vydrníku</p> <p>1.2.27. Vyšná Šuňava</p> <p>1.2.27.1. Národná škola vo Vyšnej Šuňave</p> <p>1.2.28. Vyšné Hágy</p> <p>1.2.28.1. Národná škola vo Vyšných Hágoch</p> <p>2. Účtovný materiál</p> <p>3. Ostatný materiál</p>	
3.4.1.	Conditions governing acces	prístupný	Podmienky prístupu
3.4.2.	Conditions governing reproduction	Archívne dokumenty možno reprodukovat' so súhlasom archívu podľa podmienok uvedených v jeho bádateľskom poriadku a v súlade s internými predpismi MV SR.	Podmienky vyhotovovania reprodukcí
3.4.3.	Language/scripts of	slovenský	Jazyk/písmo

	material		archívnych dokumentov
3.4.4.	Physical characteristics and technical requirements	nepoškodený	Fyzický stav a technické požiadavky
3.4.5.	Finding aids	Ministerstvo vnútra SR, Štátny archív v Levoči, pobočka Poprad. ŠLAMPOVÁ, Martina: Školský inšpektorát v Poprade. (1922) 1923 – 1949 (1950). Inventár. Poprad 2006.	Vyhľadávacie pomôcky
3.5.1.	Existence and location of originals	Ministerstvo vnútra SR, Štátny archív v Prešove, pracovisko Archív Poprad, Sobotské nám. 20, 058 01 Poprad	Existencia a umiestnenie originálov
3.5.2.	Existence and location of copies	Kópie neboli vyhotovené.	Existencia a umiestnenie kópií
3.5.3.	Related units of description	<p>Archívny fond pôvodcu na rovnakej úrovni, s ktorým sa územne kompetenčne prekrývali: Školský inšpektorát v Kežmarku (1882) 1919 – 1949 (1950)</p> <p>Archívne fondy úradu miestnej štátnej správy na okresnej úrovni pôsobiach v období existencie pôvodcu fondu: Okresný úrad v Poprade (1918) 1923-1945 (1949) Okresný národný výbor v Poprade 1945 – 1991</p> <p>Archívny fond a jeho fondové oddelenie kompetenčne nadväzujúci na činnosť úradu: Okresný národný výbor v Poprade, odbor školstva a kultúry (1940) 1950 – 1960 (1961)</p> <p>Archívny fond, ktorý obsahuje písomnosti predchodcu školského inšpektorátu: Spišská župa 1314 - 1922</p> <p>Archívne fondy úradov miestnej štátnej správy obvodnej resp. obecnej úrovni pôsobiach v období existencie pôvodcu fondu: Notársky úrad v Matejovciach 1877-1925 Notársky úrad v Poprade (1904) 1923-1945 Notársky úrad v Spišskej Sobote 1838-1925</p>	Súvisiace jednotky opisu

		<p>Notársky úrad v Strážach pod Tatrami 1888-1929 Obvodný notársky úrad v Batizovciach 1911-1952 Obvodný notársky úrad v Hranovnici (1895) 1925 - 1945 Obvodný notársky úrad v Lučivnej (1869) 1925-1945 (1947) Obvodný notársky úrad v Spišskej Sobote (1914) 1925-1945 Obvodný notársky úrad v Spišskom Bystrom 1903-1945 (1947) Obvodný notársky úrad v Strážach pod Tatrami 1919-1945 (1954) Obvodný notársky úrad vo Švábovciach 1897-1925 Obvodný notársky úrad vo Veľkej 1900-1945</p> <p>Archívne fondy podriadených pôvodcov: Základná deväťročná škola v Dolnom Smokovci - Pod lesom 1928 - 1971 Základná škola v Gánovciach 1919 - 1980 Základná deväťročná škola v Poprade, Leninovo nábrežie 1855-1950 Základná deväťročná škola v Poprade, ul. Marxova 1929-1955 Základná škola v Poprade – Spišskej Sobote 1906 - 1990 Základná deväťročná škola v Poprade - Strážach pod Tatrami 1900-1975 Národná škola vo Švábovciach 1913 -1957 Základná deväťročná škola vo Veľkom Slavkove 1926-1961 Základná škola pri a. s. Kúpele Lučivná 1939–2005 Základná škola s materskou školou v Spišskom Bystrom 1941-2008 Základná škola vo Svite, ul. Komenského 1936 - 2004 Základná škola v Tatranskej Lomnici 1936-1954</p>	
3.5.4.	Publication note	<p>Chalupecký, Ivan (ed.). <i>Dejiny Popradu</i>. Poprad : Mestský úrad, 1998. Kollárová, Zuzana et. al. <i>Švábovce v toku dejín</i>. Švábovce : Obecný úrad, 1998. Roth, Peter (ed.). <i>Dejiny obce Hranovnica</i>. Hranovnica : Obecný úrad, 1988. Langa, Vladimír - Šary, František. <i>Veľký Slavkov</i>. Veľký Slavkov : Obecný úrad, 2001. Soják, Marián (ed.). <i>Dejiny obce Spišská Teplica</i>. Spišská Teplica : Obecný úrad, 2002. Soják, Marián (ed.). <i>Batizovce v zrkadle dejín</i>. Batizovce : Obecný úrad, 2004. Kormošová, Ružena: <i>Školská správa na Spiši v rokoch 1919 – 1938</i>. In CHALUPECKÝ, Ivan (ed.). <i>Z minulosti Spiša</i>, 2011, roč. 19, s. 57 – 76. Kollárová, Zuzana (ed.) <i>Štrbské premeny</i>. Štrba : Obecný úrad, 2011. Kollárová, Zuzana (ed.). <i>Gerlachov a Tatranská Polianka. Dejiny a súčasnosť obcí pod Vysokými Tatrami</i>. Gerlachov : Obecný úrad, 2013. Harničár, Adrián (ed.). <i>Vikartovce</i>. Vikartovce : Obecný úrad, 2013. Malovcová, Božena (ed.). <i>Hôrka. Minulosť a súčasnosť kopijnických obcí Kišovce, Ondrej,</i></p>	Informácie o publikovaní

		<p><i>Hôrka, Primovce, Miklušovce, Komárovce.</i> Hôrka : Obecný úrad, 2014. Kollárová, Zuzana (ed.). <i>Šuňava.</i> Šuňava : Obecný úrad, 2014. Kollárová, Zuzana – Labuda, Vladimír (eds.). <i>Lučivná. História a súčasnosť. 1298 – 2017.</i> Lučivná : Obecný úrad, 2017. Malovcová, Božena (ed.). <i>Gánovce. Filice.</i> Krakov : Spolok Slovákov v Poľsku, 2017. Kollárová, Zuzana - Janigová, Ingrid (eds.). <i>Mesto Vysoké Tatry včera a dnes.</i> Vysoké Tatry : Mestský úrad, 2017.</p>	
3.6.1.	Note		Poznámka
3.7.1.	Archivist's note	Opis archívneho fondu pripravila Ing. Martina Šlampová vo februári 2018.	Informácia o spracovateľovi a spracovaní
3.7.2.	Rules or conventions	Opis vyhotovený podľa ISAD(G): General International Standard Archival Description, Second Edition	Pravidlá alebo zásady
3.7.3.	Date(s) of descriptions	23. 02. 2018	Dátum vyhotovenia opisu